

hensyn til markedsforholdene, som de foreligger på bedømmelsestidspunktet, men også under hensyn til de udviklingsmuligheder, varernes frie bevægelighed på fællesskabsplan giver, samt under hensyn til de nye muligheder for produktsubstitution, som udvidelsen af samhandelen kan medføre, således at der i overensstemmelse med de mål, der er opstillet i traktatens artikel 2, tages hensyn til, at medlemsstaternes økonomier skal komplettere hinanden.

2. Når det med henblik på en eventuel anvendelse af traktatens artikel 95, stk. 2, skal vurderes, i hvilket omfang to varer kan substituere hinanden, kan bedømmelsen heraf ikke begrænses til forbrugsvanerne i én medlemsstat eller i et bestemt område. Disse vaner, som i høj grad er foranderlige efter tid og sted, kan ikke betragtes som uforanderlige kendsgerninger; en medlemsstats afgiftspolitik må følgelig ikke medvirke til at fastlåse givne forbrugsvaner med henblik på at fastholde en fordel, som de indenlandske virksomheder, der tilfredsstiller behovet, har opnået.
3. I betragtning af de store kvalitetsforskelle og dermed de store prisforskelle mellem de forskellige vine skal det afgørende konkurrenceforhold — med henblik på anvendelsen af traktatens artikel 95, stk. 2 — mellem øl, som er en populær og almindeligt konsumeret drikkevare, og vin fastslås på grundlag af de vine, som er mest tilgængelige for det store publikum, og det vil i almindelighed sige de letteste og billigste vine; afgiftsmæssige sammenligninger ud fra alkoholindholdet eller prisen på de to drikkevarer skal foretages på dette grundlag.
4. Et indenlandsk afgiftssystem, hvorved der pålægges lette vine af friske druer fra andre medlemsstater en relativt højere forbrugsafgift end den, der pålægges indenlandsk fremstillet øl, for så vidt denne ølproduktion er det mest relevante referencekriterium set ud fra synspunktet konkurransen mellem varer, der kan substituere hinanden, er uforeneligt med traktatens artikel 95, stk. 2, for så vidt det bevirker, at indførte vine gøres til genstand for en overbeskatning, der kan beskytte den indenlandske ølproduktion. Et sådant system bevirker, at disse vine får karakter af en luksusvare, som på grund af den afgiftsbyrde, de bærer, næppe i forbrugerens øjne kan være et reelt alternativ til den typiske, indenlandsk fremstillede drikkevare.

I sag 170/78

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved sin juridiske konsulent Anthony McClellan som befuldmægtiget og med valgt adresse i Luxembourg hos Oreste Montalto, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnetbygningen, Kirchberg,

sagsøger,

støttet af

DEN ITALIENSKE REPUBLIK, ved Arnaldo Squillante, afdelingsformand i Consiglio di Stato og leder af den juridiske afdeling for diplomatiske anliggender, som befuldmægtiget, bistået af Avvocato dello Stato Marcello Conti, og med valgt adresse i Luxembourg på den italienske ambassade,

intervenient,

mod

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRIANNIEN OG NORDIRLAND, ved Assistant Treasury Solicitor R. N. Ricks som befuldmægtiget, bistået af Peter Archer, Q. C. of Gray's Inn, og med valgt adresse i Luxembourg på Det forenede Kongeriges ambassade,

sagsøgt,

hvorunder der er nedlagt påstand om, at det statueres, at Det forenede Kongerige ved at undlade at ophæve de nationale regler om forbrugsafgift af let, ikke-mousserende bordvin ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 2,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene P. Pescatore, A. O'Keefe og U. Everling, dommerne Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, K. Bahlmann, Y. Galmot og C. Kakouris,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

I — Sammenfatning af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

Ved skrivelse af 14. juli 1976 meddelte Kommissionen Det forenede Kongeriges regering, at den store forskel mellem forbrugsafgiften på lette, ikke-mousse-rende vine produceret i de øvrige medlemsstater (2,955 UKL pr. gallon) og forbrugsafgiften på øl produceret i Det forenede Kongerige (0,557 UKL pr. gallon) skabte en indirekte beskyttelse af øl og var i strid med EØF-traktatens artikel 95, stk. 2. Følgelig opfordrede Kommissionen i henhold til traktatens artikel 169, stk. 1, Det forenede Kongeriges regering til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende dens manglende overholdelse af sine forpligtelser.

I sit svar af 6. oktober 1976 bestred Det forenede Kongeriges regering navnlig, at der skulle foreligge en relevant sammenhæng mellem øl- og vinmarkedet og betvivlede samtidig, at afgiften udgjorde en så stor del af de pågældende produkters detailpris, som Kommissionen havde hævdet.

Den 8. november 1977 fremsatte Kommissionen den i EØF-traktatens artikel 169, stk. 1, omhandlede

begrundede udtalelse over for Det forenede Kongerige. Den konstaterede heri, at afgiften af let, ikke-mousse-rende vin fremstillet af friske druer den 1. januar 1977 var blevet forhøjet fra 2,955 UKL pr. gallon til 3,250 UKL pr. gallon, mens afgiftssatsen for øl på samme tidspunkt udgjorde 17,424 UKL pr. 36 gallons med en oprindelig vægtfylde på 1,030 eller derunder, hvortil kom 0,5808 UKL pr. enhed over 1,030, hvilket for øl med en oprindelig vægtfylde på 1,038 svarer til kun 0,613 UKL pr. gallon. Beregnet på grundlag af mængde udgjorde afgiften af øl med en vægtfylde på 1,03771 således 0,6084 UKL pr. gallon mod 3,250 UKL pr. gallon vin; beregnet på grundlag af alkoholindholdet androg afgiften af øl med en oprindelig vægtfylde på 1,03771 og et alkoholindhold på 3 rumfangsprocent 0,2028 UKL pr. alkoholprocent pr. gallon i sammenligning med afgiften på 0,2955 UKL eller 0,2708 UKL for let, ikke-mousse-rende vin med et alkoholindhold på henholdsvis 11 og 12 rumfangsprocent; afgiften på øl udgjorde i forhold til detailprisen 25 % i gennemsnit, mens afgifterne på de mest solgte vine udgjorde mindst 38 % af detailsalgsprisen.

Ifølge Kommissionen bestod der et konkurrenceforhold mellem øl og vin, således at vinafgiften beskyttede forbruget af øl i Det forenede Kongerige. Det forenede Kongerige havde således ikke overholdt de forpligtelser, der påhviler det i henhold til traktatens artikel 95, stk. 2. Det opfordredes følgelig til inden for en frist af en måned at træffe de nødvendige foranstaltninger til at efterkomme Kommissionens begrundede udtalelse.

Ved stævning, indleveret til Domstolen den 7. august 1978, har Kommissionen i henhold til EØF-traktatens artikel 169, stk. 2, anlagt sag mod Det forenede Kongerige med påstand om, at dette land med hensyn til interne afgifter af let, ikke-mousserende vin har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i medfør af EØF-traktatens artikel 95, stk. 2.

I sin stævning har Kommissionen nedlagt følgende påstand:

— det statueres, at Det forenede Kongeriges regering ved at undlade at ophæve eller ændre de omtvistede bestemmelser om forbrugsafgift af let, ikke-mousserende vin har overtrådt EØF-traktatens artikel 95, stk. 2;

— Det forenede Kongeriges regering tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Det forenede Kongeriges regering har påstået frifindelse samt Kommissionen tilpligtet at betale sagens omkostninger.

Ved kendelse af 17. januar 1979 har Domstolen i henhold til artikel 37, stk. 1, i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen tilladt Den italienske Republik at indtræde i sagen til støtte for Kommissionens påstand.

Den italienske Republiks regering har nedlagt påstand om, at Domstolen giver Kommissionen medhold i dens påstand og afsiger dom i overensstemmelse hermed.

Efter skriftvekslingens afslutning har Kommissionen skriftligt besvaret to spørgsmål fra Domstolen; Det forenede Kongeriges regering har afgivet skriftligt indlæg vedrørende disse svar.

Parterne i hovedsagen og intervenienten har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet

den 9. oktober 1979; generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. november 1979.

Domstolen har den 27. februar 1980 afsagt mellemdom (Sml., s. 417), i hvis konklusion den før endelig påkendelse af den af Kommissionen anlagte traktatbrudssag har udtalt og bestemt:

1) Parterne tager stridens genstand op til fornyede drøftelser i lyset af de i denne dom nedfældede retlige betragtninger og redegør over for Domstolen for resultatet af disse drøftelser før den 31. december 1980. Domstolen afsiger endelig dom efter denne dato efter en gennemgang af de redegørelser, den modtager, eller i givet fald uden disse.

2) Spørgsmålet om sagens omkostninger udsættes.

Den frist, der blev fastsat i Domstolens dom for indgivelse af redegørelser, er på begæring fra begge parterne i hovedsagen blevet forlænget til den 30. april 1981, 30. september 1981, og derefter til 31. januar 1982 ved Domstolens kendelser af henholdsvis 17. december 1980, 6. maj og 14. oktober 1981.

Der er indgivet redegørelser af Det forenede Kongeriges regering den 1. december og af Kommissionen den 2. december 1981. På Domstolens opfordring har intervenienten, Den italienske Republiks regering, indgivet skriftligt indlæg om disse redegørelser den 1. februar 1982.

Efter Domstolens beslutning om at genåbne den mundtlige forhandling har parterne i hovedsagen og intervenienten på ny afgivet mundtlige indlæg og besvaret de af Domstolen stillede spørgsmål i retsmødet den 19. maj 1982.

Generaladvokaten har fremsat supplerende forslag til afgørelse i retsmødet den 16. juni 1982.

Efter afslutningen af den mundtlige forhandling fandt Domstolen, at den ikke rådede over tilstrækkelige oplysninger om visse sider af sagen. Den mente navnlig, at den for at kunne afsige dom måtte råde over yderligere oplysninger, dels om detailsalgspriserne og priserne uden afgifter for vin og for øl, begge af almindelig kvalitet, dvs. hørende til de i Det forenede Kongerige og så vidt muligt i de øvrige medlemsstater mest almindeligt solgte og konsumerede typer vin og øl, dels om udviklingen i det samlede årlige forbrug af henholdsvis vin og øl siden 1972 i Det forenede Kongerige og i de øvrige medlemsstater.

Domstolen anmodede følgelig ved kendelse af 15. juli 1982:

- Det forenede Kongeriges regering om at fremlægge en oversigt over detailsalgspriserne og priserne uden afgifter for vin og øl af almindelig kvalitet i Det forenede Kongerige fra 1977 og en oversigt, der viser udviklingen i Det forenede Kongerige af det årlige forbrug af vin og øl siden 1. januar 1972;
- Kommissionen om at fremlægge en oversigt, der for de forskellige medlemsstater viser detailsalgspriserne og priserne uden afgifter for vin og øl af almindelig kvalitet og en oversigt over det årlige forbrug af vin og øl i medlemsstaterne bortset fra Det forenede Kongerige siden 1. januar 1972.

De oversigter, som Domstolen har anmodet om, er blevet fremlagt ledsaget af korte indlæg på samme dato, nemlig 30. september 1982, af Kommissionen og af Det forenede Kongeriges regering.

Intervenienten, Den italienske Republiks regering, har ved indlæg indgivet den 12. november 1982 fremsat sine bemærkninger om de af parterne i hovedsagen fremlagte oplysninger.

Domstolen har på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at genåbne den mundtlige forhandling uden fornyet bevisførelse.

II — Parternes skriftlige indlæg efter mellemdommen af 27. februar 1980

Kommissionen er af den opfattelse, at det på baggrund af de retlige betragtninger i dommen af 27. februar 1980 endnu står tilbage dels at få afklaret de karakteristiske træk ved konkurrenceforholdet mellem vin og øl, dels at få afklaret spørgsmålet om et rimeligt afgiftsforhold mellem de to varer i et samlet fællesskabsperspektiv.

A — Konkurrenceforholdets karakteristiske træk

a) Med hensyn til fremstillingsprocesserne er der klart forskelle mellem høst af friske druer på den ene side og af byg eller humle på den anden side; desuden kan byg og humle oplagres i mere end et år, hvilket gør det muligt at brygge øllet på et hvilket som helst tidspunkt, mens vinen kun lovligt kan fremstilles af friske druer eller af saft af friske druer, således at gæringen skal begynde umiddelbart efter vinhøsten.

Gæringsprocesserne for vin og for øl ligner i stort omfang hinanden; de består i begge tilfælde i, at det sukker, der

findes i plantestofferne, udsættes for virkningen af en gær, som »spiser« sukkeret, hvorved der dannes alkohol og kulsyre; for vins vedkommende indvirker gæren dog umiddelbart på det sukker, der naturligt findes i druerne, mens byg, for så vidt angår øl, skal underkastes en særlig behandling, før gæren kan indvirke på den. Generelt sagt er vin fuldt ud lige så egnet til industriel fremstilling som øl; de største bryggerier og de mest betydningsfulde og mest moderne vindyrknings- og vinfremstillingsvirksomheder, som fremstiller bordvine, har klart fordel af stordrift.

Forskellene mellem fremstillingsprocesserne for vin og øl er følgelig ikke i sig selv reelt afgørende. Der ville sandsynligvis være større forskel mellem en stor moderne vindyrknings- og vinfremstillingsvirksomhed og en lille traditionel vinfremstillingsvirksomhed end mellem den førstnævnte virksomhed og et bryggeri.

b) Hvad angår de naturlige egenskaber, har generaladvokaten i sit første forslag til afgørelse i denne sag fastslået, at øl og vin fra forbrugers synspunkt har samme anvendelse, da disse varer har samme karaktertræk; de står følgelig i konkurrenceforhold trods forskellene i deres alkoholindhold og deres fremstillingsomkostninger.

Sammenligningen gælder i dette tilfælde en »klassisk« bordvin med et alkoholindhold på 10-12 %, som er indført fra Fællesskabet, og en »klassisk« britisk øl med et alkoholindhold på 3,5-3,6 %, dvs. den vin og den øl i handelen, som er mest repræsentativ for disse to drikkevarer, og som konsumeres i meget vidt omfang af hele befolkningen.

Bortset fra ændringer, som skyldes inflation, udsving i vekselkurserne og ændringer i afgiftsordningen, forbliver prisen på såvel bordvine af almindelig type som på de mest almindelige øltyper relativt stabil.

De bestående forskelle mellem vins og øls naturlige egenskaber har følgelig næppe betydning i denne sag, hvor det drejer sig om de indirekte afgifter, der betales af den indenlandske importør eller producent og derefter overvæltes på forbrugeren som en del af salgsprisen.

c) Det har kun ringe betydning, at vin henføres til landbrugsprodukterne og øl til industriprodukterne. De to drikkevarer er resultatet af en gæring, og de ingredienser, der indgår i deres sammensætning, er selv landbrugsprodukter. Den relative prisstabilitet på såvel produktionstrin som forbrugstrin for bordvine af almindelig type skyldes ganske vist den fælles landbrugspolitik indflydelse, mens prisstabiliteten for de mest almindelige øltyper skyldes, at ingredienserne, som er mindre let fordærlige og bedre egnede til oplagring, forarbejdes på alle årstider og også er omfattet af den fælles landbrugspolitik.

d) Prisstrukturen for den bordvin af den mest almindelige type, som Fællesskabet importerer, varierer fra det ene vindistrikt til det andet; den omfatter produktionsomkostninger, som afhænger af jordbundens beskaffenhed samt af vinbedrifternes størrelse og moderniseringsgrad, og som påvirkes af de økonomiske indgreb, der beslutes inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, distributionsomkostninger, herunder transportudgifter i forbindelse med

eksport, aftapning osv., og en fortjeneste, som er afhængig af disse omkostninger og markedskræfterne.

Prisstrukturen for britisk øl af den mest almindelige type varierer også i et vist omfang fra det ene bryggeri til det andet; den omfatter produktionsomkostninger, der afhænger af virksomhedernes størrelse og moderniseringsgrad, distributionsomkostninger, der i almindelighed afhænger af lokale forhold, hvori udgifterne ved aftapning i flasker og dåser indgår i ubetydeligt omfang, og en fortjeneste, som er afhængig af disse omkostninger og markedskræfterne.

Markedsstrukturen i Det forenede Kongerige er kilde til andre forskelle:

- 90 % af øllet sælges i udskænkingslokaler, der som oftest tilhører de bryggerier, som leverer øllet, eller som er knyttet til dem, og i arbejderklubber; 75 % af øllet sælges direkte fra fad, hvilket sparer udgifterne til aftapning, mens næsten al vinen sælges i flasker;
- 35 % af vinen sælges i restaurationer, hvor dens pris er forhøjet betydeligt til fordel for restauratøren;
- 65 % af vinen forbruges af husholdningerne;
- de eneste detailsalgssteder, hvor forbrugspriserne for vin og øl har neutral karakter og derfor er forholdsvis gennemskuelige, er supermarkederne og specialforretningerne.

Det britiske markeds struktur umuliggør enhver relevant sammenligning af salgspriserne for typiske vine indbyrdes og af priserne på vin med priserne på øl. Det eneste moment, der kan muliggøre en fyldestgørende og nogenlunde objektiv sammenligning, er, som Domstolen har påpeget, en beregning af afgiftsbyrdens incidens i forhold til de pågældende drikkevarers alkoholindhold.

B — Det passende afgiftsforhold

a) Det afgørende kriterium for en sammenligning af de afgiftssystemer, der anvendes på de to pågældende produkter, er incidensen af forbrugsafgiften pr. alkoholgrad i samme mængde vin og øl. Dette sammenligningskriterium er dog kun afgørende i det omfang, det viser, at vin pålægges en større afgift end øl, og at denne interne afgift er egnet til indirekte at beskytte øl i strid med traktatens artikel 95, stk. 2; det er ikke afgørende for valget af en passende beskatningsmetode for alkoholholdige varer. Beskatning på grundlag af alkoholindholdet er det eneste pålidelige kriterium, hvorved det kan fastslås, om de pågældende to produkter beskattes ulige, og om der er en formodning for en beskyttende virkning; dette betyder dog ikke, at anvendelse af en afgift beregnet på grundlag af alkoholindholdet konkret er den rette beskatningsmetode for vin og øl. Kommissionen anvender dette sammenligningsgrundlag for at fastslå, om artikel 95, stk. 2, er overtrådt i de medlemsstater, som kun producerer den ene af de to drikkevarer, og hvor den anden importeres, uanset hvilken beskatningsmetode der faktisk anvendes.

b) Når importeret vin i en medlemsstat, som fremstiller betydelige mængder af

såvel vin som øl, beskattes med samme sats eller fritages for afgift på samme grundlag som indenlandsk fremstillet vin, og når importeret øl dér får samme afgiftsmæssige behandling som indenlandsk øl, må det konstateres, at ingen af de to importerede varer er genstand for en afgiftsmæssig forskelsbehandling i artikel 95's forstand. Forholdet mellem forbrugsafgiften på vin og forbrugsafgiften på øl skal fastsættes ved harmonisering i henhold til traktatens artikel 99.

c) Når der ikke findes indenlandsk fremstillet vin, når importeret vin konkurrerer med indenlandsk fremstillet øl, og når forholdet mellem forbrugsafgiften på et givet kvantum importeret vin og forbrugsafgiften på samme kvantum indenlandsk fremstillet øl ikke overstiger det forhold, der består mellem respektive alkoholindhold, kan det ikke antages, at den importerede vin pålægges en tungere afgiftsbyrde end den, der påhviler det indenlandske øl. Når dette forhold derimod overskrides, og den importerede vin følgelig er pålagt en tungere afgiftsbyrde, er der en formodning for indirekte beskyttelse af øl, skønt dette ikke kan fastslås på noget præcist beregnet grundlag.

d) Set på baggrund af Fællesskabet som helhed giver de respektive forbrugsafgiftssatser, der anvendes efter alkoholindholdet i samme mængde af de to pågældende drikkevarer med henblik på artikel 95, stk. 2, oplysning om det passende forhold, på grundlag af hvilket det kan fastslås, om der er tale om en tungere afgiftsbyrde på den importerede drikkevare, og om det er sandsynligt, at den tungere afgiftsbyrde har en beskyttende virkning.

C — Den foreliggende sag

a) I denne sag ligger beskatningsforholdet mellem det typiske øl, som har et

alkoholindhold på 3,5-3,6 %, og den mest almindelige bordvin, der har et alkoholindhold på 10-12 %, mellem 1 : 2,8 og 1 : 3,4. I det omfang, de almindelige bordvine kun har et alkoholindhold på 9 eller 10 % og ikke 10-12 %, vil et acceptabelt beskatningsforhold, som er det, under hvilket der ikke kan formodes at være tale om forskelsbehandling, være 1 : 2,8. Dette forhold er ligeledes berettiget af de konkurrencemæssige ulemper, som den importerede vin er udsat for.

b) Den omstændighed, at beskatningsforholdet i Det forenede Kongerige er over 1 : 2,8, betyder, at vin dér er pålagt en større afgiftsbyrde end øl, hvilket giver anledning til den formodning, at øl indirekte beskyttes.

c) Mellem 1973 og 1981 varierede beskatningsforholdet i Det forenede Kongerige således: 1 : 4,2, 1 : 3,2, 1 : 4,2, 1 : 5,6, 1 : 5,3, 1 : 4,9 og 1 : 4,2. Selv uden »en nøjagtig referencenorm« for det beskatningsniveau, fra hvilket der begynder at være tale om en beskyttende virkning, er det klart, at dette niveau i Det forenede Kongerige langt var overskredet på det tidspunkt, da sagen blev anlagt. Selv om den tendens til beskyttelse, som Domstolen konstaterede i sin dom, senere er blevet vendt, er den ikke blevet elimineret.

Det forenede Kongeriges regering har i det væsentlige afgivet følgende indlæg.

A — Sammenligningskriteriet

a) Kommissionen har stadig ikke oplyst, hvad der ville være »den samme afgiftsbyrde« for vin og øl i et normalt konkurrenceforhold.

- b) Dette spørgsmål er blevet behandlet af skatte- og finansudvalget (Neumarkudvalget), som i en rapport til Kommissionen i 1962 udtalte, at hvis det antages, at der foreligger indirekte beskyttelse af en indenlandsk vare i forhold til en vare fremstillet i en anden stat, må de to afgifters størrelse sammenlignes med varernes pris uden afgift.
- c) En sammenligning på grundlag af alkoholindholdet har ingen betydning for, om forbrugeren foretrækker den ene drikkevare fremfor den anden; det giver ingen vejledning vedrørende spørgsmålet, om en bestemt afgiftssats bevirker en beskyttelse af den ene eller den anden drikkevare. Der er intet, der tyder på, at øl sikres en indirekte beskyttelse, ved at vin alt efter alkoholindholdet pålægges en højere afgiftsbyrde.
- d) I praksis er der ingen medlemsstat, der pålægger alle alkoholholdige drikkevarer afgift efter en fast sats pr. alkoholprocent; Kommissionen vil ikke selv anbefale et sådant kriterium.
- e) Forskellene mellem produktionsmetoderne og de to drikkevarers respektive naturlige egenskaber gør det ikke muligt at anvende en metode, hvorved man kan fastslå incidensen af afgiften på hver af dem; der findes intet fyldestgørende grundlag for en besvarelse af spørgsmålet, om de to produkter er pålagt samme afgiftsbyrde. Det mindst uheldige og mindst vildledende sammenligningsgrundlag er ifølge Neumark-udvalgets anbefaling afgiftens incidens på forbruget.
- f) Skalaen for de priser, som forbrugerne betaler for vin, er ganske vist temmelig bred; men det er skalaen for alkoholindholdet også. Afgiften på vin opkræves i Det forenede Kongerige med samme sats pr. hl for alle vine på 8,5-15 %. Denne afgift er fuldt ud i overensstemmelse med Kommissionens anbefalinger i dens forslag om harmonisering af afgifter på alkoholholdige drikkevarer. Resultatet er imidlertid, at afgiftsbyrden, beregnet pr. alkoholprocent, for vin med et alkoholindhold på 8,5 % er mere end 70 % højere end afgiftsbyrden på vin med et alkoholindhold på 15 %.
- g) Merværdiafgiften, som i almindelighed anses for den mest neutrale af alle indirekte skatter, er ligeledes baseret på den pris, der betales af forbrugeren; den moms, der opkræves på en flaske vin af høj kvalitet, som sælges i en restaurant, er langt højere end momsen på en flaske vin ordinære, der sælges i et supermarked, selv om deres alkoholindhold kan være det samme. Da merværdiafgiftsordningen er forenelig med EØF-traktaten, følger det deraf, at artikel 95 ikke kræver, at afgiftsbyrderne skal være lige i forhold til alkoholindholdet.
- h) En sammenligning mellem afgiftens incidens pr. prisenhed for henholdsvis vin og øl gør det nødvendigt at fastslå en gennemsnitspris for vin; denne beregning er imidlertid også nødvendig, hvis sammenligningen skal være baseret på alkoholindholdet. Enhver beregning af en gennemsnitspris indebærer naturligvis en fejlmargen; den er imidlertid sikrere og mindre variabel end fastsættelsen af et gennemsnitligt alkoholindhold.
- i) En udligning af afgiftsbyrderne for henholdsvis vin og øl, beregnet på grundlag af alkoholindholdet, kan under alle omstændigheder kun have betydning

for fjernelse i henhold til traktatens artikel 99 af hindringer for samhandelen, der er et resultat af forskelle mellem de nationale afgiftsordninger; den er uden betydning for konstateringen af, om der foreligger diskriminatorisk eller beskyttende afgiftspraksis i den i artikel 95 forudsatte betydning. Det følger af Domstolens praksis, at artiklerne 95 og 99 har helt forskellige formål.

*B — De forskellige sammenligningsmeto-
ders resultater*

a) Hvis det accepteres, at det mindst vildledende sammenligningsgrundlag er afgiftens incidens pr. gennemsnitlig prisenhed, må det konstateres, at Det forenede Kongeriges afgiftspolitik ikke fremkalder en forskel, der kan beskytte øl.

Den omtvistede forbrugsafgift udgjorde på det pågældende tidspunkt 23 % af detailsalgprisen for øl og 24 % af vinprisen; på nuværende tidspunkt udgør den for vine fremstillet i de øvrige medlemsstater en endnu lavere del af deres pris og efter al sandsynlighed en mindre del af forbrugsudgiften end for øl. Herefter kan den afgift, som Det forenede Kongerige opkræver af vin, ikke være en intern afgift, »som indirekte vil kunne beskytte andre produkter«.

b) Generaladvokaten konstaterede i sit første forslag til afgørelse i denne sag, at de fremlagte statistikker viser, at den højere afgift på vin ikke hidtil har haft nogen indflydelse på forbrugernes adfærd, og klart viser, at hverken

forbruget af vin eller forbruget af øl indtil nu er blevet påvirket af afgiften.

c) Selv hvis sammenligningen skulle baseres på afgiftens incidens i forhold til alkoholindholdet, hvilket er utænkeligt, ville det nuværende afgiftsforhold ikke kunne anses for at være uforeneligt med de forpligtelser, der følger af traktaten. Da det gennemsnitlige alkoholindhold for bordvin er omkring 12 % og for øl omkring 3 %, bør forholdet mellem de forbrugsafgifter, der pålægges en given mængde, være ca. 4 : 1. En så minimal forskel kan ikke være afgørende, så meget mindre som Kommissionen selv anbefaler et maksimalt forhold snarere end et fast forhold mellem de forskellige afgiftssatser.

d) Kommissionen har anbefalet, at spirituosa i forhold til alkoholindholdet pålægges afgift med en højere sats end hedvine; den synes således at have erkendt, at sociale hensyn kan berettige, at drikkevarer med et højere alkoholindhold pålægges en forholdsvis højere afgift. En forholdsvis højere afgiftssats for vin end for øl må følgelig være acceptabel.

e) Selv hvis afgiftssatsen for vin ifølge et givet kriterium skulle være betydeligt højere end for øl, må der tages hensyn til det synspunkt, som den italienske regering har fremført i en anden sag, der verserer for domstolen, og hvorefter der kun kan være tale om overtrædelse af artikel 95, hvis det eneste formål med at fastsætte forskellige satser er at lægge hindringer i vejen for varer, som af objektive grunde umuligt kan produceres på det nationale område. Det er imidlertid fuldt ud muligt at producere vin i Det forenede Kongerige.

C — *Tendensen*

Ændringerne i de respektive afgiftssatser har mellem 1972 og 1979 faktisk givet sig udslag i en forholdsvis større stigning for vin end for øl. Den 27. marts 1980 blev afgiften på øl med oprindelig vægtfylde på ikke over 1,030 forhøjet fra 10,65 UKL til 13,05 UKL pr. hl; afgiften for vin med et alkoholindhold på ikke over 15 % blev forhøjet fra 71,49 UKL til 81,82 UKL pr. hl; den 11. marts 1981 blev afgiften på øl igen forhøjet til 18 UKL pr. hl og afgiften for vin til 95,80 UKL pr. hl. Afgiftsforhøjelsen siden 1972 var følgelig for almindeligt øl med en vægtfylde på 1,038 168,5 % og for vin 168,4 %; den af Domstolen nævnte tendens til beskyttelse er følgelig blevet fuldt elimineret.

D — *Dommens tilbagevirkende kraft*

Hvis Domstolen, hvad der er utænkeligt, skulle finde, at Det forenede Kongeriges afgiftssystem på nogen måde er i strid med traktatens artikel 95, stk. 2, kunne der herved med tilbagevirkende kraft opstå visse individuelle rettigheder, medmindre Domstolen under anvendelse af det princip, som den har udformet i sin dom af 8. april 1976 (Defrenne, sag 43/75, Sml., s. 455), begrænser denne tilbagevirkende kraft.

Den italienske Republiks regering, inter-venienten, er af den opfattelse, at Domstolen i dommen af 27. februar 1980 definitivt har fastslået, at der består et konkurrenceforhold mellem øl og vin, og at vin i Det forenede Kongerige pålægges en større afgiftsbyrde end øl: tilbage står følgelig kun at afgøre, om

forskellen i afgiftsbyrder er af en sådan art, at den kan beskytte øl. Herom har Domstolen fastslået, at udviklingen i de to pågældende afgiftsordninger viser en tendens til beskyttelse til skade for vin, der indføres til Det forenede Kongerige; den tungere afgiftsbyrde, som pålægges vin i Det forenede Kongerige, må derfor bedømmes på grundlag af kriteriet et passende afgiftsforhold vurderet på baggrund af Fællesskabet som helhed.

A — *Det forenede Kongeriges regerings indlæg*

a) At hævde, at de væsentlige forskelle mellem vin og øl med hensyn til fremstillingsprocesserne og deres respektive egenskaber gør det usandsynligt, at de er substituerbare, er direkte i modstrid med konstateringerne i Domstolens dom. Disse forskelle kan højst tages i betragtning ved fastsættelsen af, hvad der ville være et passende afgiftsforhold, som ikke ville have indflydelse på den normale konkurrence mellem de to produkter.

b) Det (nye) argument, at en relativt højere afgiftssats for vin end for øl kan være berettiget af sociale hensyn, er uacceptabelt og grundløst.

Det falder uden for de rammer, som er afstukket i Domstolens mellemdom. Når det en gang er fastslået, at to produkter konkurrerer, kan et afgiftssystem, der har til formål at beskytte den indenlandske vare til skade for den indførte vare, i hvert fald ikke være berettiget, for så vidt angår traktatens artikel 95, af hensyn til sociale formål, som den nationale lovgiver måtte forfølge. Motiver af denne art skal i øvrigt bedømmes på

fællesskabsplan; i forholdet mellem et landbrugsprodukt, nemlig vin, og et industriprodukt, nemlig øl, kan det i betragtning af den fælles landbrugspolitik's krav højst være berettiget at indføre en afgiftssats til fordel for landbrugsproduktet.

niveau, der var mere end tilstrækkeligt til at sikre den tilstræbte beskyttende virkning.

B — Det passende afgiftsforhold

c) De argumenter, der er baseret på den italienske regerings indlæg i en anden sag, er klart denne diskussion uvedkommende, således som den er defineret i dommen af 27. februar 1980. Selv om artikel 95 ganske vist tillader medlemsstaterne på basis af legitime politisk-økonomiske hensyn at behandle lignende eller indbyrdes konkurrerende produkter afgiftsmæssigt forskelligt, kan dette i hvert fald kun gælde, hvis der er tale om produkter, som alle faktisk er indenlandsk fremstillet eller i hvert fald kan fremstilles i indlandet; i denne sammenhæng må der tages hensyn til de faktiske geografiske, klimatiske og teknologiske forhold, som kan muliggøre en økonomisk levedygtig produktion af de pågældende varer, når de afgiftsmæssige hindringer først er fjernet. Man kan ikke konkret og realistisk tale om en potentiel vinproduktion i Det forenede Kongerige.

d) Lige så irrelevant er det argument, at Det forenede Kongeriges afgifts-systems protektionistiske karakter modsiges af, at afgiftsbyrden på de to produkter i løbet af de seneste år procentvis er blevet forøget i samme forhold. En protektionistisk tendens, som objektivt er konstateret ved, at afgiften på vin tidligere er steget progressivt i et langt hurtigere tempo end afgiften på øl, kan ikke drages i tvivl, blot fordi forskellen mellem de to afgifters stignings-takt for nylig er forsvundet; denne omstændighed viser blot, at de diskriminatoriske foranstaltninger, der tidligere blev truffet, allerede havde nået et

a) Diskussionen må begrænses til anvendelsen af artikel 95; spørgsmålet drejer sig ikke om en mulig harmonisering af de nationale lovgivninger om forbrugsafgifter i henhold til artikel 99. Der skal altså tages hensyn til de konkrete karakteristika ved den ordning, der gælder i Det forenede Kongerige; herved må det konstateres, at det i sig selv er fuldt ud lovligt i henhold til artikel 95 at anvende mængdekriteriet ved beskatning af vin og øl. Spørgsmålet er, under hvilke betingelser denne ordning, hvor der kun tages hensyn til varens mængde, og ikke til dens pris eller alkoholindhold, kan anses for at opfylde kravene i artikel 95.

Under en sådan ordning kan kun et paritetisk afgiftsforhold være i overensstemmelse med traktatens artikel 95, stk. 2; en bestemt mængde vin skal være pålagt samme afgift som den, der er pålagt en tilsvarende mængde øl.

b) Den omstændighed, at der ikke tages hensyn til forskellene mellem vin og øl med hensyn til detailprisen og deres respektive alkoholindhold, betyder blot, at man respekterer den nationale lovgivers valg, idet denne har valgt mængden som det eneste kriterium; kravet om afgiftens konkurrenceneutralitet bevirker, at samme kriterium logisk også må anvendes på afgiftsforholdet mellem vin og øl.

c) Valget mellem vin og øl afgøres ikke af ønsket om at erhverve den største mængde alkohol til den laveste pris; de to produkter konkurrerer, fordi de begge er drikkevarer med et lavt alkoholindhold, som kan drikkes til måltider eller for at slukke tørsten; de særlige forskelle, som bestemmer forbrugerens valg, vedrører ikke alkoholindholdet, men de generelle karakteristika, navnlig smag og aroma, som kendetegner de to produkter. En differentieret beskatning på grundlag af det gennemsnitlige alkoholindhold af produkter, for hvilke dette indhold ikke spiller nogen virkelig eller afgørende rolle, som er karakteristisk i forbrugerens øjne, kan ikke have anden begrundelse og formål end at stille vin mindre fordelagtigt i konkurrenceforholdet til øl.

d) Såfremt det antages, at forskellene mellem vin og øl, selv med et afgiftssystem baseret på mængde, kan legitimere, at man fraviger kriteriet om paritetisk afgiftssats på samme mængde indenlandsk øl og indført vin, skal omfanget af denne ulighed under alle omstændigheder vurderes strengt på baggrund af samtlige de karakteristika, som forbrugeren anser for væsentlige, og som kendetegner hvert af de to produkter, og ikke på baggrund af et enkelt af disse, der udvælges vilkårligt.

Paritet mellem satserne er mere eller mindre det tendenskriterium, der må vælges ved anvendelsen af artikel 95, stk. 2; enhver afvigelse fra denne paritet skal være behørigt begrundet.

e) Et afgiftsforhold mellem samme mængde vin og øl, der går ud over forholdet mellem deres respektive al-

koholindhold, kan i intet tilfælde være berettiget.

f) Et afgiftsforhold, som er lig med forholdet mellem de respektive alkoholindhold, kan ikke anses for at være det »passende forhold«, der nævnes i Domstolens mellemdom; det repræsenterer kun den maksimumsgrænse, udover hvilken der klart er tale om overtrædelse af artikel 95, stk. 2. Uanset hvilket bedømmelseskriterium der vælges i praksis, kan der ikke tænkes nogen grund til en yderligere differentiering mellem afgiftssatsen for vin og afgiftssatsen for øl.

g) Kun forskellen i alkoholindhold kan begrunde en tilsvarende forskel i afgiftssatsen.

Med et afgiftssystem, der er baseret på mængder, kan de pågældende produkters kvalitative karakteristika kun anses for væsentlige, hvis de påvirker de respektive mængder, der konsumeres under samme omstændigheder. Det respektive alkoholindhold i vin og øl har ikke i sig selv nogen betydning for nogen af deres anvendelser; tværtimod kan de to produkters generelle karakteristika forklare, at forbruget af øl under samme omstændigheder generelt er større end forbruget af vin. Erfaringen viser, at dette forhold, når henses til forbrugsvaernerne i hele Fællesskabet, klart ikke kan være højere end 1 : 1,5.

Endvidere kan ingen form for protektionistisk afgift være lovlig i henhold til artikel 95, stk. 2, selv hvis den ikke stiller alle indførte konkurrerende varer ringere, men kun nogle af dem. Et afgiftsforhold beregnet på grundlag af vines gennemsnitlige alkoholindhold kan

derfor under ingen omstændigheder være korrekt; et sådant forhold kunne højst gøre det muligt at sikre afgiftens konkurrenceneutralitet med hensyn til vine, hvis alkoholindhold var lig med eller over gennemsnittet; denne neutralitet kan ikke også sikres for vine med et alkoholindhold, der er lavere end gennemsnittet. Det er altså dette lavere alkoholindhold, der skal tages hensyn til i hvert enkelt tilfælde ved beregningen af de passende afgiftsforhold mellem vin og øl, hvis man accepterer det i virkeligheden for begrænsede og ensidige kriterium, nemlig alkoholindholdet.

Øl står over for den mest direkte konkurrence fra de lettere vine med et alkoholindhold mellem 9 og 10 %; følgelig må afgiftsforholdet, når henses til øls normale alkoholindhold (3,7 %), selv efter dette kriterium ikke ligge meget over forholdet 2 : 1. I betragtning af alle de to produkters karakteristika bør dette forhold yderligere nedsættes til 1,5 : 1.

h) Selv hvis det var lovligt at udvælge et enkelt af de talrige karakteristiske træk ved vin og øl og gøre dette til den eneste referencenorm for et passende afgiftsforhold, vil det være logisk ikke blot at tage de færdige produkters alkoholindhold i betragtning, men også det sukker og de øvrige alkoholproducerende stoffer, der findes i de ugærede væsker, som de to drikkevarer fremstilles af. Denne faktor er klart mere betydningsfuld end blot det alkohol, der findes i det færdige produkt; den kan også måles med tilstrækkelig præcision.

En sammenligning af ekstrakter fra det mest almindelige vin og øl viser et forhold af størrelsesordenen 1,8 : 1.

i) Hvis man anvender alkoholindholdet som det eneste kriterium, kan et passende afgiftsforhold ikke være over 2,8 : 1. I betragtning af, at det mest almindelige øls alkoholstyrke ikke er lavere end 3,7 %, skal dette forhold endda nedsættes lidt til omkring 2,5 : 1.

j) Det er ikke muligt udelukkende at henholde sig til den gennemsnitlige detailsalgspris.

Denne fremgangsmåde blev forkastet i Domstolens mellemdom. Med et afgiftssystem baseret på mængde spiller varernes pris eller værdi i øvrigt pr. definition ingen rolle; der anvendes samme sats på de dyreste og de billigste vine, ligesom de mest udsøgte og de mest almindelige ølsorter pålægges samme afgiftssats. En anvendelse af den gennemsnitlige salgspris, blot med det formål at opnå forskellige afgiftsniveauer i forhold til de to konkurrerende produkters mængde ville være i strid med systemets logik.

Indførelse af et bestemt afgiftsforhold på basis af vinenes gennemsnitspris ville medføre forskelsbehandling i forhold til billigere vine, hvis detailpris er under gennemsnittet. En sådan situation kan ikke anses for at være forenelig med kravene i artikel 95. Den omstændighed, at afgiften er konkurrenceneutral i forhold til en lille del af de indførte vine, kan ikke fjerne eller opveje afgiftens diskriminatoriske og beskyttende karakter i forhold til andre sådanne vine.

At enhver reference til gennemsnitsprisen er uacceptabel, understreges af, at de billigste vine, fordi de er de letteste, nemmere kan konkurrere med øl.

De priser, der lægges til grund ved beregningen af gennemsnitsprisen, er ikke homogene; nogle vedrører direkte salg på udskænkingssteder, og nogle salg i restaurationer og nogle salg i specialforretninger eller supermarkeder; i betragtning af de betydelige forskelle i omkostninger i disse forskellige tilfælde er et gennemsnit beregnet på denne måde alt andet end oplysende.

Et rent aritmetisk gennemsnit af detailpriserne eller alkoholindholdet kan ikke være relevant. Det er i alle tilfælde nødvendigt at beregne et vægtet gennemsnit under hensyntagen til den faktiske distribution af hver af de forskellige vin- og ølsorter på basis af deres pris eller alkoholindhold.

k) En sammenligning af det i Det forenede Kongerige gældende afgiftssystem, hvorefter afgiftsforholdet mellem vin og øl er over 5 : 1 for samme mængde, med det passende afgiftsforhold, der er fastsat på basis af objektive kriterier, viser klart og ubestrideligt, at det er udtryk for forskelsbehandling og har til formål at beskytte den indenlandske ølproduktion.

III — Parternes oplysninger og skriftlige indlæg efter kendelsen af 15. juli 1982

Kommissionen har for Domstolen fremlagt to rækker tabeller.

a) Den første viser for Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrig, Italien, Nederlandene, Belgien og Luxembourg forbrugspriserne, merværdiafgiften og forbrugsafgiften samt forbrugerprisen uden afgift for vin og for øl i national valuta for 1977-1981; for Danmark angår oplysningerne kun øl; for Grækenland har der ikke kunnet skaffes oplysninger om afgifter.

De årlige forbrugspriser er gennemsnittet af de forbrugspriser, der registreres hver måned på et vist antal salgssteder i forskellige byer på hele den pågældende medlemsstats område; de kan anses for gennemsnitssalgpriser.

Desuden varierer de typer øl og vin, der konsumeres i de forskellige medlemsstater, og deres alkoholindhold betydeligt; de typer øl og vin, der er optaget i tabellen, er altså ikke nødvendigvis sammenlignelige.

De nationale statistiske kontorer i Det forenede Kongerige og Irland har ikke meddelt nogen pris; oplysningerne er blevet indsamlet hos uofficielle kilder.

Heraf fremgår blandt andet for øls vedkommende, at der er betydelige forskelle mellem priserne på de typiske øltyper (øl med en oprindelig vægtfylde på 1,038), der sælges på udskænkingssteder, alt efter geografisk område og arten af det udskænkingssted eller den bar, hvor øllet serveres, og mellem priserne på de typiske øltyper, der sælges i detailforretninger. Det er altså meget vanskeligt at nå frem til en enkelt typisk pris; den af Det forenede Kongerige opgivne pris på 60 pence for en pint (0,568 liter) eller 1,06 UKL pr. liter, kan dog anses for at repræsentere den lavest

mulige pris på en hypotetisk skala over typiske priser på øl af populær kvalitet, der sælges på et udskænkingssted eller i en detailforretning.

Med hensyn til vin giver det udvalg af priser, som er offentliggjort i et specialtidsskrift, en meget generel oversigt over den kronologiske udvikling i priserne på bordvin i Det forenede Kongerige samt af den undertiden betydelige bredde i denne udvikling; det kan med rimelighed antages, at en detailsalgspris på 3 UKL er en typisk pris for en liter »vin af populær kvalitet«.

Afgiften på øl med en oprindelig vægtfylde på 1,038 er i almindelighed 25,84 UKL pr. hl; afgiften på vin er i øjeblikket 106,80 UKL pr. hl.

Forbrugsafgiftens incidens på prisen uden afgift er 39 % for en liter typisk øl, der sælges til en pris af 1,6 UKL pr. liter, og 69,3 % for en liter vin, der sælges til en pris af 3 UKL pr. liter.

Forbrugsafgiftens incidens på vinprisen overstiger forbrugsafgiftens incidens på ølprisen med mere end $\frac{2}{3}$. For at afgiftens incidens skal være den samme på de to produkter, skal forbrugsafgiften på vin nedsættes fra 106,80 UKL pr. hektoliter til omkring 60 UKL pr. hl.

De forbrugsafgiftssatser, som Kommissionen anvender ved sine beregninger, er de satser, som Det forenede Kongerige har anvendt efter ændringerne i budgettet for 1982; forbrugsafgiftsforholdet mellem vin og øl er i øjeblikket 4,175 : 1 i stedet for forholdet 5 : 1, som gjaldt for tidspunktet for sagens anlæg.

De af Kommissionen fremlagte tal bekræfter, at der stadig er tale om en

alvorlig overtrædelse af artikel 95 i Det forenede Kongerige til trods for de ændringer, der i successive budgetter er foretaget i vin- og ølafgifternes størrelse.

Imidlertid må det konstateres, at når henses til den særlige karakter af forbrugsafgifterne på vin og øl, vil det være yderst hasarderet og lidet troværdigt at fastsætte et forhold mellem disse to forbrugsafgifter på basis af prisen, navnlig, i betragtning af vinprisernes uensartethed. Man må også tage hensyn til, at det er teknisk umuligt for skatte- og afgiftsmyndighederne at registrere de kontinuerlige prisændringer, som skyldes mangfoldige faktorer, hvoriblandt udsving i vekselkurserne alt efter varens oprindelse er af særlig betydning for vins vedkommende.

Domstolen antog i mellemdommen af 27. februar 1980, at en bedømmelse af afgiftsbyrdens incidens i forhold til de pågældende drikkevarers alkoholindhold er det eneste kriterium, der, om end ufuldstændigt, gør det muligt at foretage en objektiv sammenligning mellem de afgiftssatser, der gælder for henholdsvis vin og øl.

b) Kommissionen har endvidere for Domstolen fremlagt tabeller for alle medlemsstaterne undtagen Grækenland, som viser produktion, indførsler, udførsler, det samlede indenlandske forbrug og forbruget pr. indbygger for øl og vin i årene 1972-1981.

Det forenede Kongeriges regering har ligeledes forelagt Domstolen flere dokumenter.

a) En første tabel viser de repræsentative priser for en pint øl, omregnet til

pris pr. liter, for 1977-1982, således som de fremgår af told- og forbrugsafgiftsmyndighedernes årlige rapporter til Parlamentet. Disse priser er rimeligt repræsentative for prisen på fadøl, der serveres i en pub, men kan ikke anses for gennemsnitspriser; de er beregnet på basis af handelens og prisernes tendenser i de forskellige indenlandske bryggerier.

I denne tabel er også for hver pris anført forbrugsafgiftens størrelse, merværdiafgiftens størrelse og prisen uden forbrugsafgift og moms.

b) Told- og forbrugsafgiftsmyndighedernes rapporter indeholder ingen oplysninger om repræsentative priser på vin. Der er ingen gruppe salgssteder, der har redegjort for omfanget af detailsalg af bordvin; en væsentlig del af det samlede salg til forbrugere af mange forskellige vine sker, navnlig på restaurationer, til en langt højere pris end den, til hvilken de samme vine sælges på andre grupper salgssteder, f.eks. dem, der udelukkende har bevilling til at sælge drikkevarer, der ikke nydes på stedet.

Som svar på Domstolens kendelse oplyses, at de i en medlemsstat fremstillede bordvine, som er »mest almindeligt solgt og konsumeret i Det forenede Kongerige«, er to vine, der indføres fra Forbundsrepublikken Tyskland (»Blue Nun« og »Goldener Oktober«). Det forenede Kongeriges regering har fremlagt tabeller, der for disse to typer bordvine viser de priser, der er konstateret på de salgssteder, hvor drikkevarerne ikke konsumeres på stedet, samt forbrugsafgifterne, momsen og priserne uden forbrugsafgifter og andre afgifter.

c) Oplysningerne om disse to vinmærker kan dog ikke sammenlignes med oplysningerne om øl; de to pågældende mærker repræsenterer kun en lille del af det samlede marked for bordvine i Det forenede Kongerige, mens oplysningerne om øl vedrører talrige mærker, som tilsammen dækker en stor del af forbruget af denne drikkevarer.

d) En fjerde tabel viser for øl og bordvin den gennemsnitlige forbrugspris på alle udskænkingssteder, herunder restaurationer, og er udarbejdet af regeringens centrale statistiske kontor; denne tabel omfatter også for hver gennemsnitlig forbrugspris forbrugsafgiften, momsen og priserne uden forbrugsafgifter og andre afgifter.

e) Det fremgår af oplysningerne om priserne på øl, at »gennemsnitsprisen« er lidt højere end den »repræsentative« pris; med hensyn til vin er bordvin til »gennemsnitspris« ligeså repræsentativ for salget af bordvin, som »den mest almindeligt solgte og konsumerede« vin i Det forenede Kongerige, som nævnes i grundene til Domstolens kendelse.

f) En femte tabel viser mængde og pris på indførslerne af bordvin til Det forenede Kongerige i 1980, det sidste år, for hvilket der foreligger fuldstændige oplysninger. Det fremgår heraf, at gennemsnitsprisen for bordvine indført til Det forenede Kongerige fra andre medlemsstater i 1980 var ca. 10 % højere end gennemsnitsprisen for samtlige indførsler efter forhøjelse af priserne på indførslerne fra tredjelande for at indregne den maksimale told, der skal betales. Prisforskellen mellem indførslen og salget til

forbrugere varierer ikke meget efter bordvinenes oprindelsessted; priserne for samtlige bordvine i den fjerde tabel er følgelig, uden afgifter, ca. 10 % lavere end, hvad der ville svare til gennemsnitspriserne på bordvine indført fra andre medlemsstater.

g) En sjette tabel viser for hvert år de nettomængder bordvin og øl, som fra 1972 til og med 1981 er blevet pålagt afgifter i Det forenede Kongerige. Disse oplysninger er den bedste foreliggende indikator for forbruget.

Den italienske Republiks regering, interventionen, har fremsat en række bemærkninger om de oplysninger, som parterne i hovedsagen har fremlagt for Domstolen.

a) Det eneste holdbare grundlag for en sammenligning af øl og vin er afgiftsniveauet pr. mængdeenhed for hvert af disse produkter; derudover kan der højst blive tale om at anvende det for alkoholstyrken gældende afgiftsniveau. Forbrugspriserne er, navnlig når der er tale om gennemsnitspriser, påvirket af for mange usikre faktorer til, at de kan anvendes som et rationelt grundlag for en sammenligning af afgiftsbyrderne på de to konkurrerende produkter.

b) Selv en sammenligning af forbrugspriserne viser klart en væsentlig afgiftsmæssig forskelsbehandling til skade for vin.

Forbrugsafgiftens incidens på prisen på øl er 39 % eller 42 %, alt efter om forbrugsprisen på en liter typisk øl, der sælges i en pub, og som er repræsentativ

for størstedelen af markedet, er 1,6 UKL eller 1,3 UKL.

Med hensyn til vin er der stor variation i forbrugspriserne på vin ordinaire af almindelig kvalitet; ifølge Kommissionens oplysninger er forbrugsprisen for en lang række af disse vine ca. 3 UKL eller mindre. Forbrugsafgiftens incidens er følgelig 69 % eller mere, hvilket er langt over incidensen af forbrugsafgiften på øl.

De to tyske hvidvine, som Det forenede Kongerige henviser til, kan hverken anses for typiske eller populære eller repræsentative for det britiske marked, så meget mindre, som de kun dækker en lille del af dette marked. Den britiske regerings oplysninger gør det derfor ikke muligt at foretage en sammenligning af ensartede størrelser.

Der sælges utallige franske og italienske vine i Det forenede Kongerige til væsentligt lavere literpriser end de to tyske vine, som Det forenede Kongeriges regering henviser til; disse befinder sig i den øverste del af den af Kommissionen angivne prisskala.

Hvis man anvender forbrugspriserne som kriterium, må man henholde sig til den af Kommissionen fremlagte prisskala, hvoraf det fremgår, at en stor del af de bordvine, der konsumeres i Det forenede Kongerige, tilbydes til forbrugspriser på ca. 3 UKL pr. liter.

En korrekt sammenligning i henhold til EØF-traktatens artikel 95 kan kun foretages mellem priserne på typisk vin og prisen på typisk øl; på dette grundlag er forbrugsafgiftens incidens på den billigste vin ca. 160 %, mens den for øl kun er mellem 39 % og 42 %.

c) Man kan ikke sammenligne gennemsnitspriser. I hvert fald er den gennemsnitspris på vin, som Det forenede Kongerige har opgivet, på ingen måde repræsentativ for prisen på en typisk, almindeligt konsumeret vin, om ikke andet, så fordi den omfatter en væsentlig omkostning, nemlig betjening. De oplysninger, som Det forenede Kongerige har fremlagt, giver ikke noget seriøst bedømmelsesgrundlag til brug for sagens afgørelse.

d) Den gennemsnitspris, som Det forenede Kongerige har opgivet for indførte bordvine, er alt for høj; den svarer til forbrugspriser på 2,56 UKL for 1980 og 2,99 UKL for 1982, det vil sige forbrugspriser, der er betydeligt højere end forbrugsprisen på den italienske vin, der er anført i de af Kommissionen fremlagte tabeller.

Selv hvis den af Det forenede Kongerige angive gennemsnitlige importværdi accepteres, kan denne ikke have ændret sig væsentligt mellem 1980 og 1982. Hvis gennemsnitsværdien på 0,7388 UKL lægges til grund også for sidstnævnte år, kan den »gennemsnitlige« forbrugspris for bordvin ikke overstige 3 UKL pr. liter, hvilket giver en incidens af forbrugsafgiften på vin på 69,3 %, mens incidensen på øl er af størrelsesordenen 39-42 %.

Forskelsbehandlingen er altså klar, selv hvis man anvender forbrugspriserne som sammenligningskriterium, og selv om man for vins vedkommende som udgangspunkt tager en meget høj forbrugspris på 3 UKL pr. liter.

e) Under et afgiftssystem, hvor vin og øl som i Det forenede Kongerige udelukkende beskattes efter mængde, må fastsættelsen af det rette forhold mellem de afgiftssatser, der gælder for de to produkter, logisk også baseres på rent kvantitative kriterier. Forholdet mellem afgiftsbyrden på en vis mængde vin og på en tilsvarende mængde øl bør følgelig mindst tendere mod paritet. En afvigelse fra dette paritetsforhold inden for visse klart definerede grænser kan kun være berettiget, hvis forskellen mellem de to satser holdes strengt inden for grænserne af forholdet mellem mængderne af de to produkter, som normalt konsumeres under samme omstændigheder, således at den mængde vin og den mængde øl, der normalt konsumeres, skal pålægges samme afgiftsstørrelse. Dette forhold mellem de normalt konsumerede mængder vin og øl er 1 : 1,5. De principper, der er fastsat i traktatens artikel 95, kræver, at forholdet mellem afgiftssatserne efter mængde for de to produkter i Det forenede Kongerige skal svare til dette forhold.

IV — Mundtlig forhandling

Kommissionen ved A. McClellan, Det forenede Kongeriges regering ved advokat Archer og Den italienske Republik ved Conti har afgivet mundtlige indlæg og besvaret de af Domstolen stillede spørgsmål i retsmødet den 15. marts 1983.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. maj 1983.

Præmisser

- 1 Ved stævning, indgivet den 7. august 1978, har Kommissionen i henhold til EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Det forenede Kongerige ved at pålægge let, ikke-mousserende vin af friske druer (herefter benævnt »vin«) en forholdsvis højere forbrugsafgift end den, der pålægges øl, ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 2.
- 2 Den 27. februar 1980 har Domstolen afsagt mellemdom (Sml., s. 417), hvorved den dels har afgjort flere retsspørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 95, dels har foretaget en første gennemgang af visse spørgsmål, som på det pågældende tidspunkt ikke fandtes at kunne afgøres endeligt. For den endelige påkendelse af den af Kommissionen anlagte sag pålagde Domstolen parterne at tage stridens genstand op til fornyede drøftelser i lyset af de i dommen nedfældede retlige betragtninger og inden en bestemt dato over for Domstolen at redegøre enten for den løsning af tvisten, de måtte være nået til, eller for deres respektive synspunkter. Domstolen ville afsige endelig dom efter denne dato efter en gennemgang af de redegørelser, den modtog, eller i givet fald uden disse.
- 3 Efter denne dom har parterne først gennemgået tvisten på bilateral basis. Derefter har Kommissionen forsøgt at løse den under forhandlinger i Rådet gennem en samlet ordning for beskatning af alkohol. Mens resultatet af disse forhandlinger afventedes, har parterne begæret og opnået flere udsættelser af den frist, der er fastsat i dommen af 27. februar 1980. Da der ikke har kunnet opnås en mindelig ordning, har de afgivet deres redegørelser henholdsvis den 1. og den 2. december 1981; intervenienten, den italienske regering, har haft lejlighed til at tilkendegive sin opfattelse.
- 4 Parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 19. maj 1982. Da de oplysninger, der blev fremlagt på dette trin, endnu var utilstrækkelige til at gøre det muligt for Domstolen at træffe afgørelse, har Domstolen ved kendelse af 15. juli 1982 i henhold til procesreglementets artikler 45 og 60 truffet bestemmelse om udvidelse af bevisførelsen. Den har pålagt parterne at fremlægge supplerende oplysninger om forbrugspriserne og priserne uden

afgift på vin og øl af almindelig kvalitet, det vil sige de vin- og øltyper, der er mest almindeligt solgt og konsumeret i såvel Det forenede Kongerige som i de øvrige medlemsstater. Domstolen har desuden anmodet om fremlæggelse af oplysninger om udviklingen i det samlede årlige forbrug af henholdsvis vin og øl i Fællesskabet.

- 5 Parterne har besvaret disse spørgsmål og afgivet supplerende mundtlige indlæg i retsmødet den 15. marts 1983.

Sagens realitet

- 6 De spørgsmål, der blev gennemgået og ladet delvis ubesvarede i dommen af 27. februar 1980, vedrører dels de karakteristiske træk ved konkurrenceforholdet mellem vin og øl, dels valget af et sammenligningskriterium og fastsættelsen af et passende afgiftsforhold mellem de to produkter. Disse to spørgsmål skal atter overvejes på baggrund af de oplysninger, der er givet under de to faser i den supplerende bevisførelse.

Konkurrenceforholdet mellem vin og øl

- 7 I dommen af 27. februar 1980 har Domstolen understreget, at artikel 95, stk. 2, finder anvendelse på den afgiftsmæssige behandling af varer, som uden at være omfattet af kriteriet lignende, der er nedfældet i artiklens stk. 1, dog konkurrerer med nogle af importlandets varer, selv om denne konkurrence er delvis eller potentiel. Den tilføjede, at afgørelsen af, om der består et konkurrenceforhold i artikel 95, stk. 2's forstand, må ske ikke alene under hensyn til markedsf forholdene, som de foreligger på bedømmelsestidspunktet, men også under hensyn til de udviklingsmuligheder, varernes frie bevægelighed på fællesskabsplan giver, samt under hensyn til de nye muligheder for produktsubstitution, som udvidelsen af samhandelen kan medføre, således, at der i overensstemmelse med de mål, der er opstillet i traktatens artikel 2, tages skyldigt hensyn til, at medlemsstaternes økonomier skal komplettere hinanden.

- 8 Med hensyn til spørgsmålet om konkurrencen mellem vin og øl fastslog Domstolen, at de pågældende drikkevarer i hvert fald i en vis udstrækning

kan opfylde samme behov, hvorfor de må antages i nogen grad at kunne substituere hinanden. Den præciserede, at bedømmelsen af, i hvilket omfang de kan substituere hinanden, ikke kan begrænses til forbrugsvanerne i én medlemsstat eller i et bestemt område. Disse vaner, som i høj grad er foranderlige efter tid og sted, kan nemlig ikke betragtes som uforanderlige kendsgerninger; en medlemsstats afgiftspolitik må følgelig ikke medvirke til at fastlåse givne forbrugsvaner med henblik på at fastholde en fordel, som de indenlandske virksomheder, der tilfredsstiller behovet, har opnået.

- 9 Domstolen har imidlertid erkendt, at det på grund af de betydelige forskelle mellem vin og øl er vanskeligt at sammenligne de to drikkevarer, for så vidt angår deres fremstillingsmåde og naturlige særpræg, som Det forenede Kongeriges regering med rette har fremført. Domstolen har derfor anmodet parterne om at fremlægge supplerende oplysninger, som kan fjerne den usikkerhed, der består med hensyn til de karakteristiske træk ved konkurrenceforholdet mellem de to produkter.
- 10 Det forenede Kongeriges regering har ikke udtalt sig om dette spørgsmål i sine senere indlæg. Kommissionen har givet udtryk for den opfattelse, at forskellen i produktionsvilkårene, som Domstolen har tillagt en vis betydning, ikke er relevant for de to produkters prisstruktur, navnlig hvad angår konkurrenceforholdet mellem øl og vin af almindelig kvalitet.
- 11 Den italienske regering har herom anført, at det ikke er passende at sammenligne øl og vin med et gennemsnitligt alkoholindhold, og så meget mindre øl og vin med et højt alkoholindhold. Ifølge den italienske regering er det reelt de letteste vine med et alkoholindhold på ca. 9 %, der konkurrerer med øl, det vil sige de mest almindelige og de billigste vine. Derfor bør disse vine vælges som sammenligningsgrundlag, når der er tale om at måle afgiftens incidens i forhold til enten produkternes alkoholindhold eller deres pris.

- 12 Domstolen anser denne bemærkning fra den italienske regering for relevant. I betragtning af de store kvalitetsforskelle og dermed de store prisforskelle mellem de forskellige vine skal det afgørende konkurrenceforhold mellem øl, som er en populær og almindeligt konsumeret drikkevare, og vin fastslås på grundlag af de vine, som er mest tilgængelige for det store publikum, og det vil i almindelighed sige de letteste og billigste vine; afgiftsmæssige sammenligninger ud fra alkoholindholdet eller prisen på de to drikkevarer skal derfor foretages på dette grundlag.

Fastsættelsen af et passende afgiftsforhold

- 13 Angående valget af en sammenligningsmetode med henblik på fastsættelsen af et passende afgiftsforhold mener Kommissionen, at den sikreste metode er at anvende et kriterium, der både er knyttet til drikkevarernes mængde og deres alkoholindhold. Kommissionen mener, at en afgift, der overstiger forholdet 1 : 2,8 efter mængde (som derfor repræsenterer et afgiftsforhold på 1 : 1 alene efter alkoholindhold), giver anledning til en »formodning« for indirekte beskyttelse af øl.
- 14 Det forenede Kongeriges regering har henvist til konklusionerne i den rapport, der blev forelagt Kommissionen i 1963 af skatte- og finansudvalget («Neumark-rapporten»), og på ny understreget, at en relevant sammenligning må baseres på afgifternes incidens på de to pågældende produkters pris uden afgift. Efter dets mening må en sammenligning baseret på gennemsnitspriserne foretrækkes for en sammenligning baseret på de gennemsnitlige alkoholindhold. Der er ikke tale om diskriminatorisk eller beskyttende kommerciel praksis, når det er fastslået, at afgifterne på de to produkter, der konkurrerer, repræsenterer samme andel af produkternes gennemsnitspriser. Det forenede Kongeriges regering mener, at det britiske afgiftssystem efter dette kriterium ikke har nogen beskyttende virkning.
- 15 På dette punkt har den italienske regering bestridt såvel Det forenede Kongeriges som Kommissionens argumentation. Den har fremhævet, at det er væsentligt for tvistens afgørelse, at vin er et landbrugsprodukt og øl et industriprodukt; efter dens mening må den fælles landbrugspolitik krav føre

til, at der indføres en afgiftssats til fordel for landbrugsproduktet, og det er følgelig uforeneligt med denne politik ved et nationalt afgiftssystem at eliminere virkningerne af fællesskabsinterventionerne til støtte for vinproduktionen.

- 16 Den italienske regering har også bestridt, at de to pågældende drikkevarers alkoholindhold har den betydning, som Kommissionen tillægger det. Ifølge den italienske regering er det afgørende kriterium afgiftens incidens i forhold til de to drikkevarers mængde. Der er to grunde til dette: dels er det britiske afgiftssystem baseret på varernes mængde; dels er der i begge tilfælde tale om drikkevarer med et lavt alkoholindhold, som er egnet til at drikke til måltider eller til at slukke tørst, og forbrugerens valg bestemmes derfor ikke af de to varers alkoholindhold, men af deres generelle egenskaber som f.eks. smag og aroma, således at de konsumeres med samme formål og i stort set samme mængder. Erfaringen viser, at forholdet mellem forbruget af øl og vin, om end det ikke er helt lige, i hvert fald ikke er højere end 1,5 : 1.
- 17 Den italienske regering har sammenfattende anført, at de to kriterier, nemlig mængde og alkoholindhold, bør kombineres, således at der i princippet må kræves paritet mellem afgiften i forhold til de to varers mængde, da en højere afgift på vin alene på grundlag af alkoholindholdet ville være et sikkert indicium for, at der var tale om forskelsbehandling, og at det pågældende afgiftssystem havde en beskyttende virkning.
- 18 Udvekslingen af synspunkter mellem parterne efter dommen af 27. februar 1980 har vist, at selv om ingen af de sammenligningskriterier, der anvendes ved vurderingen af afgiftsforholdet mellem de to pågældende produkter, alene kan give pålidelige resultater, står det ikke desto mindre fast, at hver af de tre anvendte metoder — dvs. vurdering af afgiftsbyrden i forhold til produkternes mængde, alkoholindhold og pris — kan give oplysninger, der er væsentlige for bedømmelsen af det omtvistede afgiftssystem.

- 19 Det er ubestridt, at en sammenligning af afgiften på øl og vin i forhold til de to drikkevarers mængde viser en både relativ og absolut overbeskatning af vin i forhold til øl. Beskatningen af vin er ikke blot blevet øget betydeligt i forhold til beskatningen af øl, da Det forenede Kongerige erstattede den tidligere told med en forbrugsafgift, som Domstolen allerede har fastslået i dommen af 27. februar 1980, men det fremgår endvidere, at i de år, som sagen vedrører, det vil sige 1976 og 1977, var afgiften på vin i gennemsnit fem gange højere efter mængde end afgiften på øl, hvilket med andre ord repræsenterer en overbeskatning på ca. 400 %.
- 20 Med hensyn til det sammenligningskriterium, der er baseret på alkoholindholdet, har Domstolen allerede fastslået i dommen af 27. februar 1980, at selv om det kun spiller en sekundær rolle ved forbrugernes valg af den ene eller den anden af de to drikkevarer, er det dog et relativt pålideligt sammenligningskriterium. Det bemærkes, at dette kriteriums relevans er erkendt af Rådet i detses nuværende bestræbelser på at harmonisere beskatningen af alkohol og forskellige typer alkoholholdige drikkevarer.
- 21 I lyset af de oplysninger, som Domstolen overfor har accepteret som pålidelige, fremgår det, at vin i den pågældende periode i Det forenede Kongerige var pålagt en afgiftsbyrde, som i forhold til alkoholindholdet var mere end dobbelt så stor som afgiftsbyrden på øl, det vil sige en overbeskatning på mindst 100 %.
- 22 Hvad angår det kriterium, der er baseret på afgiftens incidens på varernes pris uden afgift, har Domstolen haft betydelige vanskeligheder ved at danne sig en opfattelse i betragtning af de forskelligartede oplysninger, som parterne har fremlagt. Navnlig de ufuldstændige oplysninger, som Kommissionen har fremlagt, og som består af lister over salgspriser uden parallelle oplysninger, der gør det muligt inden for disse priser at udskille forbrugsafgiftens incidens, momsens og prisen uden afgifter, har gjort det særligt vanskeligt at vurdere dette kriterium, som Det forenede Kongeriges regering har tillagt altovervejende betydning.

- 23 Som svar på kendelsen af 15. juli 1982, hvorved Domstolen anmodede parterne om at fremlægge oplysninger om forbrugspriserne og priserne uden afgift på de mest almindeligt solgte og konsumerede vin- og øltyper i Det forenede Kongerige, har den britiske regering indskrænket sig til at fremlægge oplysninger om to tyske vine (Goldener Oktober og Blue Nun), som uden tvivl konsumeres i stor udstrækning, men som næppe er repræsentative for forholdene på Fællesskabets vinmarked.
- 24 Kommissionen og den italienske regering har bestridt, at de vine, som Det forenede Kongerige har valgt, har betydning, og har fremlagt analyser vedrørende italienske vine; forskellen er, at Kommissionen har bestræbt sig på at fastslå gennemsnitspriser, mens den italienske regering i overensstemmelse med den ovenfor anførte opfattelse har sammenlignet afgiftens incidens på prisen på en typisk britisk øl og afgiftens incidens på den billigste italienske vin, som udbydes til salg i betydelige mængder på det britiske marked.
- 25 Kommissionens beregninger viser på det britiske markeds nuværende udviklingstrin, hvis relevans ikke er bestridt af Det forenede Kongeriges regering, en overbeskatning af vin på 58 % og 77 %, mens den italienske regerings beregninger vedrørende den billigste vin viser en overbeskatning af vin på indtil 286 %. Den britiske regerings analyse af salgspriserne på de to tyske vine bekræfter indirekte disse resultater. Den ene af disse vine repræsenterer faktisk paritetspunktet mellem øl og vin med hensyn til afgiftens incidens på prisen. Dette eksempel viser, at alle de billigste vine, der forhandles i Det forenede Kongerige, i forhold til prisen bærer en relativt tungere afgiftsbyrde end øl. De prislistes, som Kommissionen har fremlagt, viser, at der på det britiske marked findes et betydeligt antal vine, herunder næsten samtlige italienske vine, som falder ind under denne definition, og som følgelig er pålagt en overbeskatning, der er mere mærkbar, jo lavere deres pris er.
- 26 Efter en gennemgang af de oplysninger, som parterne har fremlagt, er Domstolen nået til det resultat, at når man som sammenligningsgrundlag tager vine, der er billigere end de vintyper, som Det forenede Kongerige har

valgt, og hvoraf der er repræsenteret adskillige sorter i betydelige mængder på det britiske marked, bliver det klart, at der består en betydelig overbeskatning netop på de vine, som på grund af deres pris står i det mest direkte konkurrenceforhold til den indenlandske ølproduktion.

- 27 Det fremgår således efter den detaljerede oplysning af sagen, som Domstolen har ladet foretage — uanset hvilket sammenligningskriterium der anvendes, og uden at det, når alt kommer til alt, er nødvendigt at foretrække det ene for det andet — at Det forenede Kongeriges afgiftssystem bevirker, at vin hidrørende fra andre medlemsstater gøres til genstand for en overbeskatning, således at der sikres den indenlandske ølproduktion en beskyttelse, for så vidt denne ølproduktion er det mest relevante referencekriterium set fra et konkurrencemæssigt synspunkt. Da denne beskyttende virkning er mest mærkbar for de mest almindelige vine, medfører det britiske afgiftssystem, at vin får karakter af en luksusvare, som på grund af den afgiftsbyrde, den bærer, næppe i forbrugerens øjne kan være et reelt alternativ til den typiske, indenlandsk fremstillede drikkevarer.
- 28 Det følger af ovenstående betragtninger, at Det forenede Kongerige ved at pålægge lette vine af friske druer en relativt højere forbrugsafgift end den, der pålægges øl, har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 2.

Sagens omkostninger

- 29 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, bliver den part, der taber sagen, dømt til at afholde sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ifølge samme artikels stk. 3 kan Domstolen imidlertid ophæve sagens omkostninger helt eller delvis, hvis der foreligger ganske særlige grunde.
- 30 Der vil være at gøre brug af denne mulighed i denne sag. Det er under retsforhandlingerne blevet klart, at Kommissionen har anlagt sagen uden fyldestgørende forberedelse, hvilket har foranlediget, at Domstolen gentagne gange har måttet anmode om oplysninger og udsætte sagens behandling. Sagens omkostninger vil derfor være at ophæve, bortset fra Den italienske Republiks omkostninger, som bæres af Det forenede Kongerige.

På grundlag af disse præmisser

udtaler udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1. Det forenede kongerige Storbritannien og Nordirland har ved at pålægge lette vine af friske druer en relativt højere forbrugsafgift end den, der pålægges øl, undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 2.
2. Kommissionen for De europæiske Fællesskaber og Det forenede Kongerige bærer hver deres omkostninger. De udgifter, der er afholdt af Den italienske Republik, betales af Det forenede Kongerige.

	Mertens de Wilmars	Pescatore	O'Keeffe
Everling	Mackenzie Stuart	Bosco	Koopmans
Due	Bahlmann	Galmot	Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 1983.

P. Heim
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Præsident